

Spoločné vyhlásenie potomkov umelcov a umelkýň zastúpených v zbierke Slovenskej národnej galérie

My, dolupodpísaní potomkovia umelcov a umelkýň, ktorých diela sú súčasťou zbierky Slovenskej národnej galérie (SNG), vyjadrujeme hlboké znepokojenie nad budúcnosťou a ochranou zbierkových predmetov tejto významnej inštitúcie. Naše obavy sa netýkajú len osudu diel našich známych a uznávaných predkov, ale aj zachovania celého kultúrneho dedičstva, ktoré patrí verejnosti – je to majetok nás všetkých.

K 1. aprílu 2025 opustilo Slovenskú národnú galériu (SNG) približne 70 zamestnancov a zamestnankýň, vrátane odborníkov a odborníčok na zbierky, ktorí a ktoré sa podieľali na starostlivosti a správe umeleckých diel v tejto prestížnej inštitúcii. Tento odchod predstavuje výrazný zásah do chodu galérie, keďže odborní pracovníci a odborné pracovníčky, ktorí a ktoré sa dlhodobo venovali rôznym zbierkam, sú kľúčoví a kľúčové pre zachovanie a ochranu kultúrneho dedičstva, ktoré SNG spravuje. Ich odchod vážne ohrozuje kvalitu odborného vedenia zbierok a výstavných projektov, čím sa zvyšuje riziko, že niektoré hodnotné diela nebudú správne udržiavané a sprístupnené verejnosti. Odchodom odborníkov a odborníčok sa galéria ocitá v neistej situácii, ktorá bude mať dlhodobé negatívne dopady na jej schopnosť plniť svoje verejné poslanie. Akým spôsobom plánuje súčasné a budúce vedenie zabezpečiť ochranu týchto zbierok a odbornú starostlivosť, keď sa oslabuje odborná kapacita galérie?

Naše ďalšie obavy o zbierky SNG posilňuje aj fakt, že nedávne výberové konanie, ktoré bolo zrušené pre konflikt záujmov, vyhral Juraj Králik s projektom obsahujúcim problematické formulácie týkajúce sa nakladania s dielami v zbierke SNG. Vo svojej koncepcii spomína potrebu „zvážiť, ako naložiť“ s dielami, ktoré sú údajne „nepôvodné, nekvalitné, prípadne falzifikáty“ a „zaberajú mnoho drahocenného priestoru“. Tieto vyjadrenia vzbudzujú vážne obavy o možnú deakvizíciu diel, čo by bolo v rozpore so zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách. Kto zaručí, že diela umelcov ako Fulla, Benka či Andy Warhol neskončia v súkromných zbierkach, ale zostanú prístupné verejnosti?

Slovenská národná galéria je verejnou inštitúciou a jej zbierky patria všetkým občanom. Preto žiadame, aby jej vedenie bolo v rukách kvalifikovaných odborníkov a odborníčok s jasnou víziou na ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva. Žiadame transparentný výber budúceho riaditeľa/riaditeľky SNG, v ktorom bude verejnosť oboznámená s koncepciami kandidátov a kandidátok o budúcnosti tejto kľúčovej inštitúcie. Zároveň požadujeme garanciu odborného, transparentného a zákonného spravovania zbierky SNG.

Podpisy potomkov umelcov a umelkýň zastúpených v zbierke SNG:

EUDOVÍT FULLA

Štefan Blažíček

JOZEF KOSTKA

Marcela Macharáčková

VIERA KRAICOVÁ

Ivica Ondrušová

Jela Fellegi

JÚLIUS KOLLER

Kveta Fulierová

ANDREJ RUDAVSKÝ

Zuzana Graus Rudavská

MÁRIA RUDAVSKÁ

Zuzana Graus Rudavská

BEDRICH HOFFSTÄDTER

Ján Hoffstädter

RUDOLF PRIBIŠ

Lýdia Pribišová

Rudolf Pribiš

Jana Pribišová

Alena Pribišová

MARIÁN ČUNDERLÍK

Marianna Čunderlíková

RUDOLF FILA

Vít Fila

MARKO BLAŽO

Katarína Blažová – Tekel'ová

František Blažo

ŠTEFAN BELOHRADSKÝ

Luba Belohradská

ALEXANDER TRIZULJAK

Michaela Klimanová Trizuljaková

Marek Trizuljak

Mária Majerníková

Katarína Böhmová

Klement Trizuljak

Alžbeta Ondrušová

Alexander Trizuljak ml.

Pavla Lazárková Trizuljaková

Šimon Kliman

Slavomíra Ondrušová

Stanislav Ondruš

EVA TRIZULJAKOVÁ

Michaela Klimanová Trizuljaková

Marek Trizuljak

Mária Majerníková

Katarína Böhmová

Klement Trizuljak

Alžbeta Ondrušová

Alexander Trizuljak ml.

Pavla Lazárková Trizuljaková

Šimon Kliman

Slavomíra Ondrušová

Stanislav Ondruš

ALOJZ KLIMO

Andrej Kolenčík

Deana Kolenčíková

Tamara Kolenčíková

TAMARA KLIMOVÁ

Andrej Kolenčík

Deana Kolenčíková

Tamara Kolenčíková

ZORA PALOVÁ

Michal Pala

PAVEL MELUŠ

Boris Meluš

Irena Melušová

RUDOLF UHER

Lukáš Uher

JURAJ MELIŠ

Juraj Meliš ml.